

Citát:

„Co je pro člověka
jeho jméno, to je pro
strom jeho stín.“

Čínské přísloví

Úvodník

Vážení čtenáři,

již mnohokrát jste byli na stránkách Zpravodaje konfrontováni s názorem majitelů obecních a soukromých lesů sdružených ve SVOL na koncepci ministerstva zemědělství k hospodářské politice státního podniku Lesy ČR, tzv. Dřevěnou knihu. Naše kritika se neomezovala pouze na tento dokument, ale na nastavení systému hospodaření ve státních lesích po roce 1989 a transformaci lesního hospodářství, kdy se oddělilo vlastnictví státních lesů od jejich správy. Z lesních závodů státního podniku byly vytvořeny akciové společnosti, které se utkaly v konkurenčním boji o práce ve státních lesích a postupně vzniklo několik velkých lesnických „superfirem“. Dřevěná kniha je logickým důsledkem těchto kroků, v jejím podtextu lze vidět snahu zajistit si víceméně bezproblémové podnikání na státním lesním majetku bez odpovědnosti za tento majetek.

Tehdejší ministr zemědělství Ivan Fuksa obhajoval obhospodařování státních lesů prostřednictvím dlouhodobých komplexních zakázek podnikatelskými subjekty především ekonomickou efektivností. A také zanedlouho byla média zavalena informacemi o mimořádných hospodářských výsledcích státního podniku. Na základě rozhodnutí svého zakladatele, tj. Ministerstva zemědělství, a předchozího souhlasu vlády převedly Lesy ČR na sklonku minulého roku do státního rozpočtu 6 miliard Kč. Je ovšem otázkou, zda tomu tak bude i v letech příštích a zda by stát neměl svými opatřeními podporovat zaměstnanost na venkově a podporovat zpracování dřeva a vytváření přidané hodnoty v tuzemsku.

K určitým dílčím úpravám Dřevěné knihy došlo sice ještě za éry pana ministra Fuksy, ale jak se ukázalo nejsou dostatečné. Systém honby za nejnižší nabídkovou cenou ukázal naplno své slabiny a v roce 2013 dostal do insolvence jednu z největších lesnických firem, která na komplexních veřejných zakázkách prací pro státní podnik „vyrostla“.

Jaro v národní přírodní rezervaci Ransko. Foto: Ing. Jiří Svoboda

Při svém nástupu do funkce označil nový ministr zemědělství Marian Jurečka za svou prioritu provedení změn v hospodářské politice státního podniku Lesy ČR. Záměr zmenšit územní jednotky a zajistit lepší přístup k surovině drobným zpracovatelům v regionech SVOL plně podporuje. Lze očekávat, že jej nebude snadné v některých kruzích prosadit, nicméně osobní jednání s panem ministrem dne 10. března t. r. mě naplňuje optimismem.

Ing. František Kučera
předseda SVOL

Ano multifunkčnímu přístupu k péči o lesy

Datum 25. února si pro své výroční zasedání zvolili majitelé soukromých lesů. Na celostátním jednání SVOL-komory soukromých lesů v Jihlavě projednávali vývoj lesnického sektoru, dotační systém v lesnictví včetně budoucí podoby Programu rozvoje venkova na období po roce 2014 a možné formy spolupráce s orgány ochrany přírody při správě oblastí Nature 2000. Na závěr svého jednání schválili prohlášení k zachování kulturní krajiny a obnovení jejích přirozených funkcí. Setkání se zúčastnil Ing. Martin Žizka, pověřený náměstek pro lesní hospodářství, zástupce Agentury ochrany přírody

a krajiny Mgr. David Lacina a člen představenstva Land&Forst Betriebe Österreich Ing. Michael Bubna-Litic.

Jednání zahájil předseda Komory soukromých lesů Ing. Tomáš Czernin. Ve svém vystoupení zhodnotil činnost organizace v uplynulém roce a vyzdvihl oboustranně prospěšnou spolupráci soukromých a obecních lesních majetků sdružených ve SVOL, která se odráží i v nárůstu členů. V souvislosti s aktivitami SVOL v oblasti dotační politiky podotkl, že majitelé lesů by možná ocenili větší volnost pro rozhodování, jak se svým lesem nakládat, než dotace na hospodaření v lesích. Zároveň však doplnil, že uvolnění stávajících pravidel hospodaření v lese asi nelze předpokládat a spíše jde o to zamezit dalším snahám o omezování vlastnických práv z důvodů vydávaných za veřejný zájem. Vyzdvihl také skutečnost, že majitelé lesů poskytují obhospodařováním svého majetku společnosti benefity, které se v jejich účetní bilanci projevují pouze na straně nákladů a proto považuje za naprosto legitimní požadavek na objektivní ohodnocení mimoprodukčních funkcí lesních majetků s právní jistotou úhrady. „Řešení, jak jej finančně zabezpečit, by se jistě našla, napadá mě například úhrada vlastníkům lesů z výnosů emisních povolenek“, dodal.

S aktivitami SVOL a Komory soukromých lesů v následujících letech seznámil přítomné předseda SVOL Ing. František Kučera. Za stěžejní označil další rozšiřování

pokračování na str. 2. »

Může se vlastník lesa účinně bránit vyhlášení zvláště chráněného území?

Jednoznačně ano. Musí však být při jednáních s orgány ochrany přírody trpělivý, důsledný a vytrvalý.

V České republice nemá zatím vlastnické právo takovou váhu, jako například v Německu. U těchto našich sousedů si orgány ochrany přírody nedovolí vyhlásit zvláště chráněné území (dále jen ZCHÚ) na nestátním lesním pozemku v rozporu s přáním vlastníka lesa. Obvykle se snaží vlastníka přesvědčit, že vyhlášení územní ochrany mu přinese benefit v podobě finančního přínosu, určité prestiže či uznání. Obdobně se postupuje ve Skandinávii. U nás je však stále zažitý postup, že ZCHÚ je vyhlášeno bez ohledu na námítky vlastníka lesa. Můžeme si však za to částečně i sami, neboť málokterý vlastník lesa je natolik důsledný, aby na svém stanovisku trval a obhájil jej. SVOL se od roku 2013 snaží být v této věci vlastníků lesa nápomocen a prostřednictvím svých odborných konzultantů jim pomáhá při jednáních s orgány ochrany přírody a při zpracování námitek k návrhům na vyhlášení ZCHÚ.

Uvedu dva konkrétní příklady, které demonstrují, jak tato pomoc ze strany SVOL může být účinná. V obou těchto případech se vlastníci lesa nesmířili s požadavkem ochrany přírody, aby jejich lesní pozemky, začleněné do evropsky významné lokality (dále jen EVL), byly vyhlášeny za zvláště chráněná území. Ochrana EVL může být totiž zajištěna formou vyhlášení ZCHÚ (v uvedených případech v kategorii přírodní památka), nebo tzv. základní ochranou podle § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. (dále jen ZOPK).

Jaký je vlastně rozdíl mezi vyhlášením ZCHÚ a základní ochranou?

V rámci **základní ochrany** jsou EVL chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, **aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení** evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany, a aby nebyla narušena jejich celistvost. K zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, si musí ten, kdo tyto zásahy zamýšlí, předem opatřit souhlas orgánů ochrany přírody.

U přírodních památek je zákaz **změny nebo poškozování** přírodních památek nebo

pokračování na str. 2. »

vání členské základny, pomoc církvím při řešení problémů s navrácením lesních majetků, rozvoj společného obchodu se dřívím, přidělení adekvátních finančních prostředků pro lesy a lesnictví v rámci Programu rozvoje venkova na období 2014-2020, financování lesnictví z národních zdrojů, stop neuváženému rozšiřování národních parků a bezzásahových území a nalezení vhodné formy spolupráce

opatření Programu rozvoje venkova pro příštích sedm let považuje SVOL za alarmující. „V rámci osy I činil rozpočet na lesnická opatření v programovacím období 2007-2013 více než 85 miliard EUR, ovšem na programovací období 2014-2020 je naplánováno pouhých 26,6 miliard EUR! Na opravy cest by dle stávajícího návrhu (pozn. k datu 25. 2. 2014) vlastníci lesů dostali pouze zhruba jednu třetinu částky předchozího období, na nákup techniky a vybavení provozoven dokonce

ci tzv. předjednání, ovšem to nemá žádné právní ukotvení. SVOL proto požaduje účast svých zástupců na tvorbě legislativního nástroje, nikoliv až ve fázi mezipřehledného připomínkování.

Vystoupení zahraničního hosta

Člen představenstva rakouského Sdružení zemědělských a lesních podniků Ing. Michael Bubna-Litic konstatoval, že lesnictví je atakováno různorodými zájmy a požadavky - ochranářů, zpraco-

Z jednání valné hromady SVOL - komory soukromých lesů. Foto: archiv SVOL

vlastníků lesů s orgány ochrany přírody. Informoval přítomné také o nově vzniklé Lesnicko-dřevařské komoře a plánovaném jednání s novým ministrem zemědělství.

Vystoupení představitelů MZe

Podle vyjádření Ing. Martina Žižky má Ministerstvo zemědělství pod novým vedením zájem se zástupci vlastníků lesů spolupracovat. Za priority resortu označil jmenování nového generálního ředitele státního podniku Lesy ČR a změny v jeho hospodářské politice shrnuté v dokumentu „Dřevěná kniha“, jmenování náměstka pro lesní hospodářství, dále řešení otázky škod zvěří způsobených na zemědělských a lesních pozemcích a novelizaci vyhlášky o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích.

Ing. Tomáš Krejzar, ředitel odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství Ministerstva zemědělství, předložil účastníkům podrobný popis situace podpor lesního hospodářství pro rok 2014. Na podpory lesního hospodářství je v rozpočtu ministerstva na letošní rok schváleno 610 mil. Kč. Z toho je určeno na finanční příspěvky 15%, na mandatorní výdaje (meliorační a zpevňující dřeviny, lesní hospodářské osnovy, meliorace a hrazení bystřin, odborný lesní hospodář) 41% a na služby vlastníkům (lesní ochranná služba, letecká hasičská služba, letecké vápnění a hnojení lesních porostů, poradenské služby) 44 %. Do finanční podpory státu byl zařazen nový dotační titul – opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů. Nadále však platí, že příspěvky na hospodaření v lesích (ne)vyplácejí kraje. Převod dotací z krajů na ministerstvo závisí na možnostech resortního rozpočtu, které jsou ale omezené.

Program rozvoje venkova na období 2014-2020 musí být v zájmu dodržení harmonogramu projednání předložen Evropské komisi nejpozději do 22.7.2014, což znamená, že nejpozději do 30. června se jím musí zabývat vláda ČR. S ohledem na další projednání programu (hodnocení SEA, ex-ante hodnocení, vnitřní připomínkové řízení a meziresortní připomínkové řízení) se bude rozhodovat o finanční alokaci a její distribuci mezi jednotlivá opatření co nejdříve. Reálný rozpočet PRV však bude o více než 1 mld. EUR nižší oproti stávajícímu období (3,6 mld. EUR). Právě navrhovaný rozpočet na lesnická

ještě méně než jednu třetinu předchozí částky. A razantní snížení – o více než 1/3 oproti minulému období – je navrhováno také v opatřeních osy II,“ doplnil člen předsednictva SVOL Ing. Jan Kalafut. „Akceptujeme, že se celkový rozpočet PRV sníží, ale je nepřijatelné, aby jeho snížení pocítili majitelé a správci lesních majetků na rozdíl od jiných příjemců dotací tak razantně“ dodal na závěr.

Problematika ochrany přírody

Mgr. David Lacina z Agentury ochrany přírody a krajiny zaměřil svou prezentaci na možné formy zapojení vlastníků lesů do péče o chráněná území, projednáváním plánu péče počínaje a uzavřením veřejnoprávní smlouvy konče. Podle jeho sdělení uzavřela AOPK v roce 2013 více než 760 veřejnoprávních smluv s vlastníky či nájemci pozemků o realizaci opatření v chráněných územích s finančním příspěvkem. Nejvyšší formou veřejnoprávní smlouvy je komplexní dohoda o hospodaření, která shrnuje vše v jednom dokumentu, je dlouhodobá (uzavírá se na dobu platnosti LHP) a šetří administrativu na straně vlastníka i orgánu ochrany přírody. Obsahuje definici způsobu hospodaření na dotčených pozemcích včetně zdržení se činností, vymezení dobrovolných závazků vlastníka, specifikaci možností uplatnit nárok na finanční náhradu podle § 58 zákona o ochraně přírody a krajiny a dohodu na realizaci aktivních opatření a finančního příspěvku. Za metodické pomoci SVOL a účasti jeho představitelů na všech jednáních pracovní skupiny ke zpracování souboru doporučených opatření pro evropsky významné lokality se podařilo uzavřít první a zatím jedinou takovou smlouvu v srpnu loňského roku mezi AOPK ČR a společností Kinský dal Borgo, a. s. Tento počín samozřejmě kvituje všechny zainteresované strany, ovšem informace o vývoji aktuálně projednávaných kauz a následná diskuse ukazovaly, že vstřícný postoj k požadavkům vlastníka pozemku a snaha nalézt kompromis stále nejsou běžnou záležitostí praxe. Špatná zkušenost vlastníků lesů s orgány ochrany přírody při navrhování a vyhlásování Natury 2000 v letech 2002-2004 se odrazila také v jejich obavách z doplňování národního seznamu evropsky významných lokalit, které má probíhat již od druhé poloviny letošního roku. Vlastníci dotčených nemovitostí mají být sice přímo osloveni v rám-

vatelů dřeva, výrobců papíru či pro energetické účely. „To jsou velké výzvy pro hospodaření v lesích, ale naše společnost se dokáže jen těžko vypořádat s tím, že pěstování lesa je dlouhodobá záležitost - nikdo neskládá, co sám zasel. Vlastník lesa navíc čelí nepochopení ze strany veřejnosti. Především lidé ve městech zdůrazňují své ekologické zaměření, chtějí sedět na dřevěných židlích, ale přitom nechápou, že lesníci kácí živé stromy. To má za následek nárůst legislativy a nejrůznějších omezení, která vznikají „od zeleného stolu“, bez účasti lesníků. „Lidé, kteří s přírodou pracují, ji dokážou ochránit lépe než zákon“, uvedl. Za nepředstavitelný označil záměr ponechat samovolnému vývoji 15% lesů na území Evropské unie a zdůraznil nutnost spolupráce mezi vlastníky na mezinárodní úrovni. Více na str. 3.

Usnesení z valné hromady

Účastníci jihlavského zasedání schválili „Prohlášení majitelů lesů sdružených ve SVOL k zachování kulturní krajiny a obnovení jejích přirozených funkcí“, které bylo spolu s žádostí o zahájení prací na komplexním řešení státní lesnické politiky, politiky životního prostředí a rozpočtové otázky postoupeno předsedovi vlády, ministru financí, zemědělství a životního prostředí. Prohlášení je vyjádřením nesouhlasu s konzervativními přístupy vedoucími až k požadavkům ponechání lesních ekosystémů samovolnému vývoji, má za cíl poukázat na způsoby hospodaření v lesích, díky nimž se řada chráněných druhů do současné doby zachovala. Upozorňuje na to, že hospodaření v lesích přináší do regionů zaměstnanost a přispívá k efektivnímu vynakládání finančních prostředků na ochranu přírody ze státní pokladny. Záměrem signatářů je přimět politickou reprezentaci k důslednému uplatňování multifunkčního přístupu k péči o lesy ve všech koncepčních dokumentech a následně i v jejich prováděcích opatřeních. Na další dva roky byl do vedení SVOL-komory soukromých lesů opět zvolen Ing. Tomáš Czernin, místopředsdou se stal pan Josef Bartoň-Dobenín. Do představenstva komory byli dále zvoleni pánové Mgr. Michael Podstatzky-Lichtenstein, František Kinský a Ing. Miroslav Pacovský.

Ing. Marie Růžková
tajemnice SVOL

jejího hospodářského využívání vedoucího k jejímu poškození.

Je nutné přiznat, že v obou případech mají orgány ochrany přírody prostředky, jak zabezpečit předmět ochrany před jeho poškozením. V případě základní ochrany však musí více komunikovat o způsobu ochrany s vlastníkem lesa, což je právě naším cílem. Výsledkem vzájemných jednání by měla být smlouva o komplexním hospodaření v dané lokalitě, která na období platnosti LHP stanoví omezení vlastníka lesa včetně výše náhrad za tato omezení.

Příklad č. 1

EVL Nadlesí o rozloze 111 ha (z toho již 44 ha uvnitř CHKO Slavkovský les). Předmětem ochrany jsou acidofilní smrčiny (25 ha), rašelinný les (5,5 ha) a extenzivně sečené louky (16,5 ha). Vlastníkem 17 ha je město Loket, ostatní plochu obhospodařují LČR.

Ochrana přírody navrhla část EVL mimo území CHKO vyhlásit jako přírodní památku, město Loket však požadovalo, aby jeho pozemky byly ponechány v základní ochraně. SVOL tento požadavek uplatnil v rámci připomínkovacího řízení k návrhu nařízení vlády, které formu ochrany stanovuje. Po zamítnutí tohoto požadavku následovalo jednání s náměstkem ministra ŽP Tesařem, který požadavky vlastníka částečně akceptoval, a nařízení vlády bylo přijato ve znění, že předmětná EVL bude vyhlášena v kategorii přírodní památka pouze na části. Přesné vymezení vedení hranice přírodní památky mělo být s vlastníkem dohodnuto v procesu vyhlášení, postupem podle § 40 ZOPK.

KÚ Karlovarského kraje v srpnu 2013 oznámil záměr na vyhlášení přírodní památky Nadlesí na celé ploše. Město Loket podalo ve spolupráci se SVOL a v souladu s výsledkem jednání na MŽP námítky, které však KÚ v listopadu zamítl. Město Loket podalo odvolání na MŽP, neboť mu bylo v rámci procesu vyhlášení ZCHÚ upřeno právo uplatnit své připomínky k návrhu. V současné době očekáváme napjatě výsledek tohoto odvolání, u něhož předpokládáme kladné vyřízení.

Příklad č. 2

EVL Týništské Poorličí o rozloze 570 ha. Na 30 ha EVL je již vyhlášena přírodní rezervace. Předmětem ochrany je brouk páchník hnědý. Vlastníkem 85% plochy EVL je paní Alexandra Hardegge, asi 10 % vlastní město Týniště nad Orlicí, ostatní plochu obhospodařují drobní vlastníci.

I v tomto případě ochrana přírody navrhla EVL vyhlásit přírodní památku na celé ploše, vlastník lesa však požadoval, aby jeho pozemky byly ponechány v základní ochraně. SVOL opět tento požadavek uplatnil v rámci připomínkovacího řízení k návrhu nařízení vlády a obdržel stejně nadějně vypořádání od náměstka ministra Tesaře.

KÚ Královéhradeckého kraje opět v červenci 2013 oznámil záměr na vyhlášení přírodní památky na celé ploše EVL. Většinový vlastník podal ve spolupráci se SVOL a dalšími dotčenými vlastníky námítky, kterým KÚ většinou vyhověl a snížil území navrhované přírodní památky z původních 570 ha na 54,79 ha!

Z výše uvedeného vyplývá, že trpělivost a především důslednost při jednáních může být cestou při řešení nesouladu zájmů vlastníků lesa s požadavky ochrany přírody. Důležité je, aby si vlastníci uvědomili, že záleží především na nich, jaký stupeň omezení bude na jejich majetku stanoven. Za významné považují, aby v těchto případech dotčení vlastníci spolupracovali.

Závěrem nezbyvá jen dodat přání, aby se vlastníci lesa naučili důsledně hájit své zájmy. SVOL bude v tomto svém členům i nadále účinně napomáhat.

Ing. Roman Šimek
odborný konzultant SVOL

ROZHOVOR

Účast pana Ing. Michaela Bubny-Litice, člena představenstva rakouského Sdružení zemědělských a lesních podniků, na valné hromadě Komory soukromých lesů v Jihlavě byla pro všechny přítomné velkým přínosem. Přivítali jsme jeho ochotu a položili jsme mu několik doplňujících otázek k jeho vystoupení e-mailem.

Pane inženýre, co považujete za největší silné a slabé stránky politiky EU, která se dotýká lesnictví?

Silné a slabé stránky politiky EU se liší v závislosti na tom, zda je posuzujeme z pohledu přírody nebo vlastníků lesů. Dobré je, že užívání lesů je součástí diskuse o klimatické změně. Za předpokladu, že vytěžené dřevo bude dále existovat ve stavbách a výrobcích, snižuje se obsah CO₂ vypouštěný do atmosféry. V lesích, které jsou hospodářsky využívány, je tedy mnohem nižší produkce CO₂! Na druhé straně by však politika životního prostředí EU chtěla vytvořit zejména v lesích další přírodní území (divočinu). To je velké nebezpečí pro naše využívané lesy! Mnoho dalších záležitostí je obtížné hodnotit, protože zde existuje příliš mnoho zájmů (užívání lesa, myslivost, energetické účely...), které je potřeba vzít v úvahu. Velmi užitečnou stránkou politiky EU, která posiluje lesy a lesnictví, jsou dotace. Nelze jednoduše říci co je dobré a co špatné, na to panují velmi rozdílné názory!

Probíhá, nebo je v nejbližším období (2014-2016) plánováno, doplňování národního seznamu evropsky významných lokalit v Rakousku? Pokud ano, jaký je předpokládaný rozsah rozšiřování Natury 2000? Jaký je přístup ze strany státu, resp. orgánů ochrany přírody? Spolupracují s vlastníky dotčených území?

Rakousko je federální stát a pohled na tuto problematiku se v jednotlivých zemích liší, nelze zobecňovat. Některé země, jako například Dolní Rakousko, mají velký počet území v Natuře 2000 (30% !), nicméně vyhlášení za naturové lokality nemělo doposud velký vliv na využití dotčených pozemků. V jiných zemích byla do soustavy Natury zařazena pouze stávající chráněná území a zde jsou omezení samozřejmě větší. Celková rozloha těchto území je ale menší než v prvním případě. Obvykle vlastníci lesů nepocítují žádný velký dopad, pouze výstavba a údržba lesních cest je na území Natury 2000 obtížnější. A velmi obtížný je v těchto oblastech převod pozemku určeného plnění funkcí lesa na jiný druh a jiné využití pozemku než je lesní pozemek.

Jakým způsobem se uplatňuje v Rakousku evropské nařízení o uvádění dřeva na trh? Jaké povinnosti mají vlastníci lesa díky tomuto předpisu? Vztahuje se i na drobné vlastníky lesa? Vztahuje se i na obce při ořezu veřejné zeleně?

Bohužel nejsem důkladně obeznámen s dopady tohoto nařízení na obecní lesy a veřejnou zeleň. Ale co se týče všech lesů v Rakousku, má teď každý vlastník lesa (velký i malý, soukromého nebo obecního lesa) ze zákona povinnost vést seznam všech těžeb podle území, lesních dřevin, objemu a těžebních společností. Lesní úředníci mají právo kdykoliv vyžadovat předložení tohoto seznamu. Velké lesní majetky si takovou evidenci vedou již roky, takže jim to nebude činit žádné zvláštní potíže, ale vlastníci drobných lesních majetků se budou muset vyrovnat s touto novou byrokracií! V současné době u nás probíhají na toto téma velké diskuse!

Mohl byste uvést, jaké národní dotace dostávají majitelé lesních pozemků v Rakousku - na jaké činnosti, zda jsou příspěvky diferencovány podle velikosti lesního majetku,

případně kategorie majetku - obecní lesy, soukromé lesy, státní lesy?

O nových dotacích není ještě úplně jasno, ale pravděpodobně budou dosti podobné těm v předchozím období. V Rakousku máme různé kategorie dotací, které se liší podle jednotlivých zemí. Obecně se jedná o dotace na zpřístupnění porostů, plánování, první probírky, vyvětvování, výsadbu žádoucích nebo stanovištně vhodných, zde dosud nezastoupených, druhů dřevin, lesní techniku, informace, vzdělávání a další. Tyto jsou však nejvýznamnější. Zvláštní kategorii podpor představují dotace na horské lesy. Většina podpor je omezena výměrou do 20 ha. Většina dotací je poskytována pouze vlastníkům soukromých lesů. Státní a obecní lesy obvykle nedostávají žádné dotace kromě dotací na informace a vzdělávání.

Jaký máte názor na myšlenku přímých plateb v lesnictví, které by byly vázané na plochu lesa a zahrnovaly by také úhradu za neproduktivní funkce lesů? Považujete takový model za vhodný, proveditelný a životaschopný?

Nejsem příznivcem přímých plateb, a to ze dvou důvodů. Prvním důvodem je, že platby udělají z vlastníka lesa politický pingpongový míček pro různé skupiny (podobně jako je tomu už v zemědělství!). Druhým důvodem je, že z dlouhodobého hlediska se vlastník lesa stane závislým na takovém systému a bude mít ještě méně volnosti než dnes. Nakonec na takový systém ani nejsou peníze, stát by více nezaplatil, ale kontroloval by lesy ještě více než dnes. Mně se líbí systém, že vlastník lesa dostane zaplacen každý rok za provedení zvláštních opatření (např. vyvětvování, výsadba žádoucích dřevin, probírka...). Konkrétní odměna za konkrétní práci.

Máte pravdu, že neproduktivní funkce lesů nejsou nyní hrazeny, ale zde by se stát měl spíše zamyslet nad snížením daňové zátěže nebo nad podobnými systémy, aby se situace zlepšila.

Děkuji Vám.
Marie Růžková

LOS aktuálně

Výskyt lesních škodlivých činitelů v českých zemích v roce 2013

Povětrnostní podmínky a abiotické vlivy

Průběh počasí měl v roce 2013 značně nevyrovnaný charakter, dlouhá a poměrně chladná zima 2012/2013 byla náhle počátkem dubna vystřídána rychlým nástupem jara, kdy v průběhu dvou až třech týdnů zima přešla do plného jara. Květen a počátek června byl velmi deštivý, zejména pak v západní polovině republiky, kde došlo na počátku června na mnoha místech ke vzniku rozsáhlých povodní, které způsobily i značné poškození lesa. V letním období bylo stejně jako v minulých letech zaznamenáno opakované střídání vysokých teplot a související vznik lokálních víchřic spojených s bořivými větry. Pozdní léto a podzim byly relativně teplé a bezdeštivé (zejména na Moravě a ve Slezsku). Pozvolný nástup zimního období, s minimem sněhových resp. dešťových srážek, trval až do samého závěru roku.

Z pohledu výskytu abiotického poškození lze uplynulý rok 2013 charakterizovat jako období spíše příznivé, kdy celkový objem nahodilých těžeb u této skupiny škodlivých faktorů nepřesáhl cca 2 mil. m³ a je tak pouze mírně vyšší než v roce 2012. Rozhodující část reprezentovalo poškození větrnými polomy. Nejvíce bylo zasaženo území krajů Jihočeského, Moravskoslezského, Vysočiny a Středočeského. Také u škod suchem nebyl zaznamenán významnější

nárůst, naprostá většina vykázaného objemu poškození (cca 75%) byla opět situována do oblasti Moravy a Slezska, což se v tomto území projevilo i snížením obranyschopnosti zdejších porostů k napadení biotickými škodlivými činiteli (viz níže).

Hmyzí škůdci

Podkorní hmyz

Z hmyzích škůdců způsobili v Česku v roce 2013 podle dostupné evidence největší poškození lesa kůrovci na smrk, podobně jako v celé řadě posledních let. Celkem bylo hlášeno cca 1 mil. m³ smrkového kůrovcového dříví (v roce 2012 kolem 0,6 mil. m³). Meziročně se tedy jedná o zřetelný nárůst.

U hlavního škodlivého druhu lýkožrouta smrkového (*Ips typographus*) došlo na většině území k vývoji dvou „úplných“ generací (v nejteplejších polohách byla založena i generace třetí). Výskytem lýkožroutů (kromě l. smrkového také lýkožrout severský – *Ips duplicatus* a lýkožrout lesk-

Napadené pupeny s plodnicemi houby *Gemmamyces piceae*.

Polomy na přelomu července a srpna 2013.

Poškození žírem ponrav.

[pokračování na str. 4.](#) »

Listožravý a savý hmyz

Uplynulý rok 2013 je možno z pohledu výskytu listožravého a savého hmyzu hodnotit jako rok příznivý, podobně jako celou řadu předchozích let.

Zaznamenáno bylo pouze několik lokálních gradací ploskohřbetek na smrku (*Cephalcia* spp.), v oblasti Novohradských hor a Českomoravské vrchoviny. Celková plocha žírem poškozených porostů však nepřesáhla 200 ha.

Na několika místech jihozápadní a jižní Moravy (Znojensko, Břeclavsko) bylo zjištěno počínající přemnožení komplexu obalečů a píďalek na dubech (hlavně píďalky *Operophtera brumata*). Rovněž ve srovnání s minulými roky poněkud narostla intenzita výskytu klíněnky *Cameraria ohridella* na jirovcích.

V posledních letech se mírně zvyšuje poškození mladých jedlů způsobené sáním korovnic rodu *Dreyfusia*. V následujícím období je nutné počítat s nárůstem výskytu korovnic, neboť mírné zimy, jako byla zima 2013/2014, vývoji této skupiny hmyzu vyhovují.

Kortikolní a ostatní hmyz

Plocha výsadeb poškozená žírem dospělců klikoroha borového (*Hylobius abietis*) dosáhla v loňském roce cca 1 tis. ha, což představuje proti roku 2012 výrazný pokles, zhruba o polovinu. V roce 2014 lze očekávat nárůst poškozené plochy, zejména pak v podzimním období, kdy dokončí vývoj část generace z roku 2012, která způsobila významné poškození obzvláště v jižních, západních a středních Čechách.

V posledních dvou desetiletích působí v oblasti písčitých borů středního Polabí a dolního Pomoraví významné poškození ponravy chrousta maďalového (*Melolontha hippocastani*). V roce 2013 v souvislosti s vývojovými cykly ponrav narostlo poškození především v oblasti tzv. vátých písků na Bzenecku, kde žír prováděly ponravy posledního vzrůstového stupně (v této oblasti jsou zcela zničeny výsadby a kultury v řádech desítek ha, přičemž rozsah poškození je umocněn mírnou zimou 2013/2014, umožňující aktivitu ponrav i mimo vlastní vegetační období).

Drobní hlodavci

Výskyt poškození výsadeb a kultur drobnými hlodavci v roce 2013 významně poklesl, na méně než polovinu rozlohy evidované v roce 2012. Největší rozsah poškozených ploch byl vykázan z území Moravskoslezského, Olomouckého a Pardubického kraje, méně pak z území kraje Ústeckého a Plzeňského. Hlavní oblast výskytu poškození se tak přesunula více na východ (v minulých letech bylo gradační území situováno zejména do širšího okolí Krušných hor).

Syrrocium václavky na bázi kmene smrku.

Houbové choroby

Výskyt houbových onemocnění vždy do značné míry závisí na průběhu počasí. U sypavek jsme v loňském roce registrovali významně zvýšený výskyt sypavky borové (*Lophodermium pinastri*, L. *seditionis*) jak na sazenicích, tak i na dřívějších výsadbách či přirozeném zmlazení. U karanténní červené sypavky borovic působené houbou *Mycosphaerella pini* zůstává situace v posledních letech víceméně stabilizovaná. Houba se u nás vyskytuje prakticky výhradně ve svém anamorfním stadiu (*Dothistroma septosporum*) a je na našem území již široce rozšířená. Byl registrován i zvýšený výskyt jedlových sypavek (*Hypodermella nervisequia*, *Rhizosphaera*), na douglasce se běžně vyskytovala skotská sypavka douglasky (*Rhabdocline pseudotsugae*), ale i švýcarská sypavka douglasky (*Phaeocryptopus gaeumannii*). Chladnější a vlhčí průběh loňského jara se podepsal na enormním výskytu listových skvrnitostí (*Apiognomonia tiliae*, *Cercospora microsora* na lípách a *Guignardia aesculi* na jirovcích, *Monilia laxa* na peckovinách). Byl registrován slabší výskyt padlí dubového (*Microsphaera alphitoides*) a padlí na javorech (*Uncinula*, *Phyllactinia*).

Byl hlášený zvýšený nárůst odumírání jasanů. Hub, které se podílely na jejich prosychání až odumírání, je celá řada: zástupci rodů *Armillaria*, *Verticillium*, *Phoma*, *Phomopsis*, *Cytospora*, *Diplodia* a především *Chalara fraxinea* (s teleomorfním stadiem *Hymenoscyphus pseudobidus*). Z řady míst republiky bylo i nadále evidováno odumírání olší, kde je za rozhodujícího původce považována *Phytophthora alni*. Nejvíce zasaženým ekosystémem jsou břehové porosty společenstev jasanovo – olšových luhů. Šetření zdravotního stavu náhradních porostů smrku pichlavého v Krušných horách, které probíhá od roku 2009, potvrdilo na všech lokalitách přítomnost houby *Gemmamyces piceae* – kloubnatka smrková.

Prosychání až odumírání smrkových porostů napadených václavkami (především václavkou smrkovou - *Armillaria ostoyae*) se v roce 2013 výrazně zvýšilo. Nejvyšší těžby byly zaznamenány na severní Moravě a ve Slezsku.

Výhled do roku 2014

V nastávajícím roce lze očekávat zhoršení zdravotního stavu lesních dřevin vlivem mírné a srážkově velmi chudé zimy a předjaří. Důležitý bude nástup a průběh jarního období, který může stávající nepříznivou situaci buď dále zhoršit, nebo naopak zmírnit, pokud nastane jaro deštivé a chladné. Pravděpodobně tedy v důsledku popsanych skutečností dojde k dalšímu zvýšení predispozice stromů k napadení škodlivými činiteli, zejména pak tzv. podkorními hmyzími škůdci, a to především v již dnes vážně ohroženém prostoru střední a severní Moravy a Slezska. Proto je zde také potřeba počítat s největším rozsahem a intenzitou ochranných a obranných opatření.

U ostatních skupin hmyzu je očekáván spíše příznivý průběh, a pokud z nějakých důvodů dojde k nadměrnému nárůstu jejich početnosti, projeví se to v převážně míře až v následujícím roce 2015. Také u většiny houbových chorob nejsou prozatím k dispozici informace o hrozbě nárůstu jejich škodlivosti, s výjimkou václavek (zde je na severovýchodě státu možné očekávat další zhoršení situace) a snad také fenoménu chřadnutí jasanů. U drobných hlodavců může následkem mírné zimy dojít k nárůstu početnosti a nástupu přemnožení, v tuto chvíli však takový vývoj nelze spolehlivě předpovědět.

Ing. Jan Liška,
Ing. Vítězslava Pešková, Ph.D.,
Ing. Bc. Jan Lubojacký, Ph.D.,
Ing. Roman Modlinger, Ph.D.,
Ing. Miloš Knížek, Ph.D.

Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i

kontaktní e-mail: liska@vulhm.cz

Foto: archiv útvaru LOS

Právní poradna

Nová právní úprava v zákonu o obchodních korporacích neobsahuje ekvivalent současného pověření statutárního orgánu (nebo jeho člena) obchodním vedením dle § 66d obchodního zákoníku, ani výslovný zákaz výkonu funkce v pracovním poměru. Je tedy po 1. 1. 2014 možný souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru ke společnosti jedinou osobou?

Ustanovení zákona o obchodních korporacích bohužel neumožňují, aby na položenou otázku byla poskytnuta jednoznačná odpověď. Nepochybné je pouze to, že souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru ke společnosti jedinou osobou v případě, kdy obsahem pracovního poměru bylo zajišťování obchodního vedení společnosti, byl nemožný od roku 1992, tj. od vstupu obchodního zákoníku v účinnost, až do 31. 12. 2011, kdy byla na krátkou dobu (dvou let) tato možnost v nyní již zrušeném § 66d obchodního zákoníku výslovně připuštěna. V předmětném krátkém období se také setřel rozdíl mezi postavením členů statutárního orgánu a zaměstnanců z pohledu daní z příjmů i veřejnoprávních pojištění.

Návrh nového zákona o obchodních korporacích původně obdobu § 66d obchodního zákoníku obsahoval, v průběhu schvalování zákona však bylo toto ustanovení z návrhu vypuštěno. Ve své výsledné podobě se tak zákon o obchodních korporacích k možnosti pracovního poměru člena statutárního orgánu vyjadřuje pouze v ustanovení § 61 odst. 3, kde uvádí, že mzdou anebo jiné plnění zaměstnanci, který je současně členem statutárního orgánu, je možno poskytnout pouze se souhlasem orgánu schvalujícího smlouvu o výkonu funkce („*Ustanovení odstavce 1 se použije obdobně na určení mzdy i na jiné plnění zaměstnanci, který je současně i členem statutárního orgánu společnosti, nebo osobě jemu blízké.*“). Z toho lze dovodovat, že zákon o obchodních korporacích souběžný výkon funkce statutárního orgánu a pracovního poměru ke společnosti jedinou osobou obecně připouští. Z ustanovení § 61 odst. 3 zákona o obchodních korporacích však není vůbec zřejmé, zda zmínkou o možnosti vzniku pracovního poměru se otevírá možnost vykonávat v pracovním poměru i činnosti, jinak spadající do náplně činností statutárního orgánu, nebo zda jde pouze o zohlednění nikdy nezpochybňované možnosti vykonávat pro společnost v pracovním poměru ty práce, které se s obchodním vedením společnosti nepřekrývají.

Je tak zřejmé, že ustanovení zákona o obchodních korporacích je ve vztahu k souběhu funkce statutárního orgánu a pracovního poměru ke společnosti jedinou osobou v případě, kdy obsahem pracovního poměru bylo zajišťování obchodního vedení, možno vykládat dvojím způsobem.

První výklad lze opřít o zásadu „*co není zákonem zakázáno, je dovoleno*“ a v návaznosti na ni tvrdit, že pokud zákon o obchodních korporacích vznik souběžného pracovního poměru nezakazuje, naopak jej, byť nejasným a spíše náznakovým způsobem připouští, je i nadále možné používat pravidla dříve vyplývající z § 66d obchodního zákoníku a je tak i po 1. 1. 2014 možné člena statutárního orgánu v pracovním poměru na pracovním zařazení, spočívající v obchodním vedení společnosti, zaměstnat.

Druhý možný výklad naopak souběh funkce statutárního orgánu a pracovního

oměru ke společnosti jedinou osobou v případě, kdy obsahem pracovního poměru bylo zajišťování jejího obchodního vedení, vylučuje. Tento výklad se zakládá jednak na poznatku, že pravidlo „*co není zákonem zakázáno, je dovoleno*“ bylo součástí soukromého práva i před účinností zákona o obchodních korporacích, souběh výkonu funkce člena statutárního orgánu a pracovního poměru na pracovní místo spočívající v zajištění obchodního vedení nebyl ani tehdy v textu obchodního zákoníku na žádném místě výslovně zakázán a přesto soudní praxe dospěla k závěru, že takový souběh je vyloučen. Dalším argumentem ve prospěch tohoto výkladu pak je definice závislé práce podle § 2 odst. 1 zákoníku práce („*Závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně*“), pod kterou lze výkon obchodního vedení statutárním orgánem obchodní společnosti obtížně zařadit, neboť nejde o výkon práce ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti a podle pokynů zaměstnavatele.

Který z obou možných výkladů je správný, nelze v současné době posoudit.

Osobně se přikláním k závěru, že souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru ke společnosti jedinou osobou v případě, kdy obsahem pracovního poměru bylo zajišťování obchodního vedení, podle zákona o obchodních korporacích možný není. V souladu s tím očekávám, že se soudy při posuzování souběhu vrátí k právnímu hodnocení, které používaly před lety 2012 a 2013, tedy při neexistenci § 66d obchodního zákoníku a které bylo vyjádřeno např. v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2003, sp. zn. 21 Cdo 963/2002, ze dne 17. 8. 2004, sp. zn. 21 Cdo 737/2004, ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 21 Cdo 3090/2008, či v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 3 Ads 119/2010 - 58. Současně je zřejmé, že postup podle druhého z možných výkladů je podstatně bezpečnější a postup podle něj je rozumný i z právní opatrnosti. Proto jednoznačně doporučuji, aby vztah mezi členem statutárního orgánu a společností byl upraven zásadně smlouvou o výkonu funkce uzavřenou podle § 59 a následujících zákona o obchodních korporacích, nikoliv smlouvou pracovní, ledaže by šlo o pracovní smlouvu na pracovní místo, jehož obsah se nekryje s obchodním vedením společnosti.

Odpovědi zpracoval
JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.
Advokátní kancelář
Pásek, Honěk a partneři
Mendelova univerzita v Brně

Ve zkratce

- 28. listopadu se uskutečnilo pravidelné **zasedání republikového výboru SVOL**. K hlavním bodům jednání patřila aktuální situace na trhu se dřívím, příprava Programu rozvoje venkova na období po r. 2014, návrh příspěvků na hospodaření v lesích v jednotlivých krajích a naplňování pravidel Evropského nařízení o uvádění dřeva na trh. Plánovaná výše příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2014 víceméně vycházela z plánu předchozího roku. K datu konání výboru nebylo v krajích Libereckém, Ústeckém a Středočeském pro rok 2014 uvažováno s příspěvkem vůbec. Moravskoslezský kraj pro letošní rok opět zahrnul do oprávněných příjemců obce. Zásadní změnu pravidel avízoval Plzeňský kraj, kdy bude možné žádat pouze o jeden dotační titul (obnovu lesního porostu), přičemž sběr žádostí bude vymezen

pokračování na str. 5. »

termínem od 20. března do 20. května. Na pořadu jednání republikového výboru byla také nedostatečná kvalita provedení venkovních prací taxátorů při tvorbě lesních hospodářských plánů, která je důsledkem snahy taxáčnických kancelářů o dosažení co nejnížší nabídkové ceny v rámci výběrových řízení. Problém řeší SVOL ve spolupráci se Sdružením taxáčnických kancelářů.

- Od nového roku mohou především členové SVOL využít **nové služby „Poradna pro majitele lesa“**. Prostřednictvím webového rozhraní tak mohou zdarma pokládat odborníkům, kteří spolupracují se SVOL, dotazy k ustanovením vybraných právních předpisů, ale i záležitostem souvisejícím s vlastním hospodařením v lese a jeho ekonomikou, ochranou přírody a dotacemi do lesnictví. Odpovědi na obecné dotazy k problematice obhospodařování lesa jsou přístupné pro všechny majitele lesa. Odpovědi na specializované a vybrané právní dotazy jsou přístupné pouze členům SVOL. V rámci této poradny nejsou zpracovávány individuální analýzy právní situace tazatelů, nebo právní stanoviska k jejich individuální situaci. Více na <http://www.svol.cz/poradna/>

- 15. ledna uspořádal SVOL pro své členy **odborný seminář** zaměřený na vybraná ustanovení nového občanského zákoníku (NOZ). Přednášku JUDr. Ing. Martina Flory, specialisty na občanské právo majetkové, obchodní právo závazkové a společenstevní, stavební právo, lesní a zemědělské právo a právo v oblasti ochrany přírody a krajiny, si přišlo vyslechnout na 120 účastníků. Dopolední část semináře byla věnována zejména okolnostem vzniku NOZ, novému vymezení zásad, změně terminologie a institutů soukromého práva a sloučení úpravy občanského, obchodního a rodinného práva do jednoho předpisu. Odpolední část semináře byla zaměřena na podstatné změny, které přináší NOZ do právních vztahů k nemovitostem, týkala se nabývání vlastnictví od neoprávněného, spoluvlastnictví, věcných břemen, staveb na cizím pozemku a přístupu na cizí pozemky. Vedle informací o souvisejících změnách katastrálního zákona byly součástí přednášky rovněž novinky a specifika při uzavírání smluv podle NOZ, odpovědnost za škodu a náhrada újmy.

- 22. ledna se konalo pravidelné **zasedání republikového výboru SVOL**. Na programu schůze bylo především hodnocení uplynulého roku, projednávání návrhu rozpočtu organizace a plánu akcí na rok 2014, aktuální informace o stavu přípravy Programu rozvoje venkova 2014-2020, diskuse o situaci na trhu se dřívím a zpráva o průběhu společného obchodu SVOL v roce 2003 – podrobnosti na str. 6.

- 11. února proběhl seminář pro členy SVOL **„Společnost s ručením omezeným po 1. 1. 2014“**. V souvislosti s rekodifikací soukromého práva jsou společníci akciových společností a společnosti s ručením omezeným nuceni učinit příslušná opatření, aby dokumentace těchto společností vyhovovala novým právním předpisům. Lektor semináře JUDr. Ing. Martin Flora označil za jeden z nejdůležitějších kroků, které je nutné v obchodních společnostech učinit, revidovat společenské smlouvy (stanovy), přizpůsobit je úpravě zákona o obchodních korporacích (ZOK) a doručit je do sbírky listin, a to nejpozději do 30. června t. r. Pokud tak neučiní, rejstříkový soud je k tomu vyzve a stanoví ve výzvě dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění povinnosti. Uplyne-li tato dodatečná lhůta marně, soud obchodní korporaci zruší a nařídí její likvidaci. Obchodní korporace buď mohou své stanovy přizpůsobit úpravě ZOK a v ostatním se řídit původním obchodním zákoníkem, nebo se mohou podřídit ZOK jako celku (lze nejpozději do 2 let, znamená přijetí nového úplného znění stanov, nutný notářský zápis). Dr. Flora připomněl, že samotné rozhodování o změnách stanov již není ze zákona vyhrazeno valné hromadě, a je tedy nutné ve stanovách výslovně uvést,

že toto rozhodování patří do působnosti valné hromady. Zdůraznil rovněž nutnost uzpůsobit do 30.6.2014 novému ZOK také ujednání smluv o výkonu funkce a o odměně, jinak platí, že je výkon funkce člena orgánu bezplatný. S novou právní úpravou končí povinná účast zaměstnanců společnosti na volbě členů dozorčí rady, mění se též některá ustanovení o akcích a vnitřní struktuře akciových společností. Akciovým společností vzniká povinnost zřídit internetové stránky a zveřejňovat na nich zákonem stanovené údaje. Zveřejňovací povinnost se vztahuje i na společnosti s ručením omezeným, pokud internetové stránky mají.

- 10. března se uskutečnilo **setkání předsedy SVOL s novým panem ministrem zemědělství**. Jednání se týkalo vývoje českého lesnictví, stávající lesnické legislativy, vyhlášení dalších velkoplošných chráněných území, nakládání s lesy v majetku státu, přípravy Programu rozvoje venkova na roky 2014-2020 a příspěvků na hospodaření v lesích.

- 12. března bylo svoláno další **zasedání členů republikového výboru**. K hlavním tématům tentokrát patřily závěry ze schůzky předsedy SVOL s novým ministrem zemědělství, informace z členských schůzí v jednotlivých regionech, vývoj společného obchodu se dřívím v roce 2014, postup v kauze náhrad za umístění produktovodů na lesním pozemku, rozšiřování Natury 2000, možnosti spolupráce vlastníků lesů s orgány ochrany přírody a průběh církevních restitucí. Názor SVOL na církevní restituce je veřejně známý a dlouhodobě konzistentní. SVOL deklaruje podporu navrácení veškerého majetku odebraného komunistickým režimem původním vlastníkům, tj. včetně majetku církevního. V této souvislosti republikový výbor SVOL poukazuje na pomalý vývoj navrácení církevních majetků oprávněným subjektům a kritizuje mnohdy až obstrukční chování a překážky při vydávání majetku ze strany povinných osob. V některých případech jsou dokonce neoprávněně těženy lesní porosty, jež jsou předmětem církevních restitucí. Jak uvádí výroční zpráva Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM), bylo Úřadu ke dni 2.1.2014 v rámci restitucí doručeno 1080 výzev církevních společností požadujících 168 staveb a více než 6 tisíc pozemků. To je necelá pětina z celkového počtu 4982 výzev, ve kterých se církev domáhá 107.821 pozemků a 1810 staveb. Výzvy na vydání 954 položek nemovitostí příslušely jinému subjektu než je ÚZSVM a úřad mu je dle uvedené zprávy obratem přeposlal. Ke dni 31. 12. 2013 bylo oprávněným subjektům vydáno 48 lesních pozemků o celkové výměře 563,3 ha v celkové účetní ceně 18,3 mil. Kč.

Ing. Marie Růžková

Svatopetrské náměstí ve Vatikánu ozdobil strom z Domažlicka

Za několik týdnů sice oslavíme svátky velikonoční, ale protože událost, o které bychom Vás chtěli informovat proběhla až po uzavěrcce minulého čísla, vraťme se na chvíli do času předvánočního. 13. prosince 2013 byl na Svatopeetrském náměstí ve Vatikánu slavnostně rozsvícen vánoční strom symbolizující přátelství Čechů a Němců. Dvacet pět metrů vysoký smrk rostl v lesích města Domažlic asi šedesát let. Papeži ho darovala bavorská obec Waldmünchen, která zajišťovala jeho přepravu do Říma. Předání a rozsvícení vánočního stromu se zúčastnil Ing. Jan Benda, jednatel a ředitel společnosti Domažlické městské lesy s. r. o., která je dlouholetým členem SVOL a držitelem certifikátu PEFC osvědčujícím, že způsob hospodaření v lesích je plně v souladu se

Ze setkání s papežem – zprava: Ing. Jan Benda, jednatel společnosti Domažlické městské lesy s. r. o., plzeňský biskup František Radkovský a další hosté.

Foto: Biskupství Regensburg

Vánoční strom na Svatopeetrském náměstí.

Foto: Biskupství Regensburg

všemi mezinárodními požadavky na správnou péči o lesy. Panu Bendovi jsme proto položili několik otázek.

Jak se přihodilo, že do Vatikánu putoval právě strom z domažlických lesů?

Byl jsem 16 let místostarostou Klenci pod Čechovem, které má nadstandardní příhraniční partnerské vztahy s bavorským Waldmünchenem. Můj přítel, bývalý starosta města pan Franz Löffler, který je nyní zemským radou Chamu, mi sdělil, že Waldmünchen připravuje vánoční strom pro Vatikán a vyjádřil přání, abychom se na tom také podíleli. Tradici, že každý rok dodává vánoční strom k chrámu svatého Petra jiná země, dodržuje Vatikán od roku 1982. Waldmünchenští věnovali strom poprvé již v roce 1984. Strom darovaný Českou republikou stál ve Vatikánu v roce 1999, pocházel z Beskyd nedaleko obce Morávka na Frýdeckomístecku.

Byla to tedy pro Vaše město, lesní správu, ale i pro Vás osobně jistě velká pocta.

Ano, to určitě. Po pravdě řečeno jsem ale ještě měsíc před kácením stromu nevěřil, že právě od nás bude strom pro Vatikán. V podstatě celý rok jsme se spolupracovníky přemýšleli a vytypovávali nejvhodnějšího „kandidáta“, který je zavěšený už od země. Solitérních stromů v lese totiž moc není. Nakonec se podařilo – smrk byl vysoký 25 metrů, na oddenku u pařezu měl průměr přes 80 centimetrů a vážil 7,2 tuny. Pocházel z míst, kde ještě před čtyřicet lety stála železná opona, několik metrů od státní hranice na české straně.

Probíhala přeprava velikána na místo určení bez problémů?

Přepravu zajišťovala bavorská strana. Původně se plánovalo, že smrk přemístí do Waldmünchenu helikoptérou, ale technická závada na stroji a také váha stromu tuto možnost vyloučily. Strom byl tedy do Waldmünchenu přepraven nákladním autem, kde proběhla náročná příprava a svázání 12 metrů širokého „nákladu“ na transportní šířku 3,5 metru. Po slavnostním rozloučení se stromem na waldmünchenském náměstí se odvozní souprava vydala přes Regensburg, Mnichov a Alpy na více než tisíc kilometrů dlouhou cestu do Vatikánu. Slavnostního rozsvícení vánočního stromu se zúčastnil také kardinál Dominik Duka, plzeňský biskup František Radkovský nebo jeho kolega z Regensburgu Rudolf Voderholzer.

Jak na Vás zapůsobilo setkání s papežem?

Byl to pro mne ten nejkrásnější vánoční dárek v mém životě. Obrovský, nezapomenutelný zážitek! Papež František je neuvěřitelně charismatický člověk, vyzařuje z něho obrovská pokora, působí velmi neformálně a spontánně. Nadchl mne také jeho smysl pro humor a zájem o sport.

„Mezinárodní strom“ ve Vatikánu symbolizuje obrovský pokrok v česko-německých vztazích.

Nesporně. Není jen vyjádřením přátelství a konkrétní spolupráce měst v našem regionu, ale odráží papežovou výzvu k toleranci a respektu mezi lidmi. Hmatatelným příkladem těchto myšlenek byl právě okamžik společného rozsvícení vánočního stromu starostou Domažlic a starostou Waldmünchenem.

(red.)

Společný obchod se dřívím v roce 2013

Společný obchod členů SVOL se dřívím (SO) byl zahájen v roce 2006. Jeho koordinace má za cíl pomoci zejména malým a menším dodavatelům s jejich dodávkami za lepších podmínek, než by si vyjednali sami a nabídnout jim vyšší míru jistoty platební schopnosti odběratelů. Pro odběratele je pak garancí objemu dříví v čase a sortimentu.

Celkový objem dodávek se od spuštění tohoto projektu zvyšoval a historicky nejvyšší objem byl dosažen v roce 2013. V závěru minulého roku se podařilo operativním zvýšením dodávek díky solidárnosti významných členů společného obchodu navýšit progresivní bonus za roční množství k hlavnímu odběrateli. Těmto členům bych chtěl tímto poděkovat za jejich přístup k hlavním principům fungování SO.

Situace v českém lesnicko-dřevařském sektoru se vyvíjí v závislosti na světovém trhu s řezivem. V loňském roce docházelo k různým výkyvům zapříčiněnými vesměs politickými i finančními dopady (např. nepokoje v severní Africe, výrazný pokles výstavby dřevěných domů v severní Americe zapříčiněný hypoteční krizí, uvalení dovozních cel na dříví v Austrálii, přírodní katastrofa v Japonsku). Prognózy vývoje trhu se dřívím se diametrálně lišily zejména v závislosti na tom, kdo tyto informace poskytoval a jaký měl na tom zájem. Velice seriózní odhady a prognózy máme z informačního servisu z rakouské lesnické komory.

Jak jsem již v úvodu uvedl, v loňském roce se společnému obchodu velmi dařilo a budeme rádi, když se přihlásí další dodavatelé. I když cena na trhu patrně kulminuje, rysují se nové zajímavé odbytové možnosti i v České republice.

Účastníkem společného obchodu SVOL na straně dodavatele může být pouze jeho člen. Zájemci o účast v SO se na mne mohou kdykoliv obrátit telefonicky na č. 602 418 647 nebo e-mailem na adresu toman@svol.cz.

Ing. Václav Toman
koordinátor společného obchodu členů SVOL

Poznávej les

V průběhu roku 2013 realizovali členové SVOL v rámci projektu Poznávej les, který byl spolufinancován Ministerstvem zemědělství, 482 akce lesní pedagogiky, jichž se zúčastnilo 17.500 účastníků. V převážné míře se jednalo o venkovní pochůzky s lesníkem různě tematické zaměření (život stromů, plody, dřeviny, pěstování lesa, těžba dřeva a ostatní práce, poznávání, krmení a stopování zvířet, včely, apod.) a výukové programy především pro žáky 1. a 2. stupně základních škol. Součástí projektu byly také akce lesní pedagogiky pro mateřské školy, seniory, ale i občany s mírným postižením.

V rámci projektu uspořádal SVOL pracovní seminář „Lesní pedagogika jako nedílná součást ostatních užitečných funkcí lesů podporovaných a realizovaných lesníky“. Seminář měl vysokou odbornou i organizační úroveň, jeho součástí bylo představení programů lesní pedagogiky a výukových pomůcek organizací ze státního i nestátního sektoru, které se lesní

pedagogice dlouhodobě věnují. Akce se zúčastnilo 54 účastníků – lesních pedagogů, ale i manažerů společností, které spravují obecní či soukromé lesy.

Projekt významně přispěl k vybavení lesních pedagogů potřebnými didaktickými pomůckami, přispěl na dopravu dětí na exkurzní lokality, na úhradu ukázek lesnických prací (těžba, přibližování) a propagaci akcí lesní pedagogiky. Výsledkem projektu je také osm nově proškolených lesních pedagogů a pilotní verze příručky pro lesního pedagoga, která vznikla ve spolupráci se Sdružením lesních pedagogů v Hranicích.

Všem partnerům projektu SVOL děkuje za jeho úspěšnou realizaci a skvělou spolupráci. V podpoře a propagaci lesní pedagogiky bude SVOL pokračovat i v roce 2014, protože environmentální vzdělávání tohoto typu vysvětluje generační přesah pěstování lesa, podporuje pozitivní vztah společnosti k práci lesníků a zájem o dřevo jako obnovitelnou surovinu.

Ing. Marie Růžková

Logo PEFC jako symbol zdravého lesa a trvalosti dřevní produkce

Certifikace lesů systémem PEFC je jedním z procesů v lesním hospodářství, který směřuje k prosazení trvale udržitelného hospodaření v lesích v České republice

a zlepšení všech funkcí lesů ve prospěch životního prostředí člověka. Na podporu tohoto certifikačního systému vynakládá jak samotný PEFC ČR, tak i jím založené Sdružení vlastníků a správců lesních majetků (SVSLM), které je držitelem certifikátu pro celou ČR, značné úsilí i potřebné peněžní prostředky. V závěru roku 2012 byla za účelem propagace celého systému PEFC navázána spolupráce s vydavatelstvím Lesnická práce. Tento krok se ukázal jako velice dobrý a přinesl v roce 2013 své výsledky, o kterých se může z vlastní zkušenosti přesvědčit stále větší část veřejnosti.

Za nejzdařilejší a nejúspěšnější akce roku 2013 považují:

v oblasti tiskových výstupů:

- zavedení pravidelné rubriky v Lesnické práci na téma certifikace PEFC,
- pravidelné publikování informací o PEFC na internetovém serveru www.silvarium.cz,
- vydání publikace k lesní pedagogice Objevme les I, II;

v oblasti samostatné prezentace:

- v létě 2013 pilotní projekt propagace PEFC v prodejnách BAUHAUS,
- projekt VOR 2013 – voroplavba na Vltavě s propagací PEFC,
- akce České dřevěné Vánoce – v závěru roku 2013 propagace tradičních českých Vánoc;

propagační materiály:

- dřevěné certifikáty dodávané spolu s balíčky propagačních předmětů (banner na provozovnu, plakáty, trička, čepice, část i s připojeným logem těchto firem).

Zástupci PEFC osobně navštívili 13 většinou dřevozpracujících závodů, aby získali zpětnou vazbu a zkušenosti s užíváním certifikátu PEFC.

V roce 2014 bude nadále pokračovat

spolupráce s Lesnickou prací, která se v roce 2013 plně osvědčila. Kromě účasti na největší výstavní akci s lesnickou tematikou, veletrhu Silva Regina 2014, budou během roku pokračovat promoakce v jednotlivých obchodních centrech BAUHAUS po celé republice, v závěru roku pak opět proběhne akce České dřevěné Vánoce. Přípravovány jsou i další akce, ale za nejdůležitější na úseku propagace PEFC považují osobně úzkou spolupráci s držiteli certifikátů TUH i C-o-C tak, aby se oni sami věnovali na svých majetcích a ve svých provozovnách zviditelnění PEFC, zvláště pak důslednému označování svých výrobků logem PEFC. Certifikační systém PEFC se může stát známý mezi širokou veřejností, jen pokud se koncoví zákazníci budou s jeho značkou trvale setkávat a stane se pro ně symbolem zdravého lesa a trvalosti jeho dřevní produkce.

Podrobnosti k získání loga na internetové adrese: <http://www.pefc.cz/>

Ing. Jelínek Petr
odborný poradce SVOL

Plzeňský kraj apeluje na vládu, aby připravila zákon o Šumavě

Plzeňský kraj apeluje na ministerstvo životního prostředí, aby co nejdříve připravilo návrh zákona o Národním parku Šumava. Zastupitelé kraje dnes dali najevo, že zákon by měla předložit vláda. Schválili deklaraci, v níž na jeho přijetí apelují. Mimo jiné požadují, aby se proces neodkládal a aby začal ještě letos. Ministerstvo by mělo normu připravovat ve spolupráci s Plzeňským a Jihočeským krajem a Svazem obcí Národního parku Šumava.

V minulém Parlamentu skončily dva návrhy zákona o parku - jeden podal Plzeňský kraj, druhý tehdejší ministr životního prostředí Tomáš Chalupa (ODS). Ani jeden z návrhů ale nebyl schválen.

Nový ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO) v únoru při návštěvě Šumavy řekl, že návrh zákona by měl vzniknout ještě letos a měl by být zřejmě kompilátem předchozích dvou návrhů. Podle krajského radního pro životní prostředí Václava Štekla (KSČM) dává kraj nejdřív prostor

nové vládě, aby přišla sama se svým návrhem zákona. Pokud by ale proces nepokračoval dostatečně rychle, je kraj připraven opět novou vlastní normu navrhnout. „Nosným prvkem celého snažení je, abychom stanovili konečně jasná nepřekročitelná pravidla, co se v parku smí, co se nesmí, kde zasahovat, jak zasahovat. Jasná pravidla musejí být v zákoně, pokud by nebyla, mohla by být ohýbána,“ řekl Štekl.

Deklaraci kraj podle hejtmana Václava Šlajse (ČSSD) koordinuje i s Jihočeským krajem a i jeho zastupitelstvo by ji mělo schvalovat. V deklaraci kraj navrhuje, aby bylo součástí zákona členění území parku do zón. Jejich konkrétní rozsah ale nejmenuje. „Je možné rozšířit území prvních zón, ale je třeba v těchto nových lokalitách garantovat průchodnost národního parku vyznačením přístupných stezek. Základní síť stezek musí být součástí zákona,“ zmiňuje deklarace.

Tak podrobné požadavky se nelíbily opozičnímu zastupiteli Pavlu Čížkovi z klubu TOP 09 s podporou Starostů. Zákon by měl mít podle něj určitou míru obecnosti. Nelíbí se mu například požadavek na to, aby zákon obsahoval přímo konkrétní rozdělení území do zón, když se do budoucna předpokládá, že rozsah první zóny by se měl měnit.

Podobně se v únoru vyjádřil i ministr Brabec. Podle něj se některé, pro šumavský národní park specifické, záležitosti nemusí objevit přímo v zákoně. „Například otázka zonace může být v podzákonné legislativě. Myslíme si, že návrh zákona by měl být stručný a specifikovat něco, co platí pro všechny národní parky,“ řekl tehdy při návštěvě Šumavy Brabec.

Štekl se naopak domnívá, že stanovení zón by zákon měl obsahovat. „Domníváme, se by to mělo být v rámci zákona, protože by se tím mohlo předejít různým účelovým využitím a interpretacím toho, co je zonace,“ řekl. Případné budoucí změny zón, tedy například rozšíření prvních bezzásahových zón, by podle něj mohl měnit dodatek zákona na základě výsledků několikaleté péče.

Deklarace dále požaduje, aby zákon zakotvil pro kraje a obce v parku možnost konzultovat personální obsazení vedení správy parku. Obcím na území parku by také měly zákon umožnit zóny pro rozvoj, včetně stavební činnosti. Obyvatelé trvale bydlící na území parku a lidé, kteří tam pracují, by měli podle deklarace mít možnost jednoduššího pohybu na území parku, měli by také být zaměstnávání v lesních a zemědělských oborech ve strukturách národního parku, požaduje deklarace.

Zdroj: ČTK, 10. 3. 2014

Připravujeme

24. dubna - Pelhřimov, celostátní konference SVOL

květen/červen - setkání představitelů národních sdružení vlastníků lesů Rakouska, Bavorska a Česka ve Velkém Meziříčí

červen - odborný seminář: „Lesní školky v malém ano či ne?“, střední Čechy

11. – 12. června - exkurze po lesních majetcích Karlovarského regionu SVOL

20. - 21. června - odborná lesnická exkurze SVOL do Krkonošského národního parku, hospodaření na lesních majetcích na polské a české straně hranic

23. - 30. srpna - odborná lesnická exkurze SVOL do Francie

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz.

Vydává: Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, K Silu 1980, 393 01 Pelhřimov, IČO 45035652, tel./fax: 565 324 203, e-mail: info@svol.cz. Vychází 3x ročně v nákladu 2000 ks. Odpovědný redaktor: Ing. Marie Růžková; za obsah příspěvků ručí autoři. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17027.